

บทที่ 6

นัยสำคัญยุทธศาสตร์การศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21สู่การเป็นประชาคมอาเซียน อย่างยั่งยืนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไทย

นัยสำคัญยุทธศาสตร์การศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21สู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไทย เป็นกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาอย่างมีศักยภาพ จากการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเข้าถึงเทคโนโลยี ภายใต้การเปลี่ยนแปลงแห่งพลวัตศตวรรษที่ 21 เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พัฒนาสังคมให้เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา สังคมการคิดสร้างสรรค์ สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมคุณธรรม รวมถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เชื่อมโยงและบูรณาการสู่การจัดการการศึกษาได้อย่าง “มั่นคง มั่งคั่ง พอเพียง และยั่งยืน”

6.1 นัยสำคัญการบริหารงานทางการศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21

6.2 นัยสำคัญยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21

6.3 นัยสำคัญยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ในพลวัตศตวรรษที่ 21

6.4 นัยสำคัญนโยบายในกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาที่จะสามารถผลักดันแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

นัยสำคัญการบริหารงานทางการศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21

นัยสำคัญการบริหารงานทางการศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21 ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

1. การบริหารงานด้านวิชาการ จากการสร้างหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและทักษะ คือ ความสามารถในการด้านการแก้ปัญหา การสื่อสาร การคิด การใช้ทักษะชีวิต ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และทักษะการใช้เทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีนวัตกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย การใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีอยู่ในชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้มากขึ้น การประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่นจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ลดระดับการประเมินผลทางวิชาการน้อยลง และให้ความสำคัญกับการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2. การบริหารงานด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา โดยส่วนกลางกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ลดหลั่นตามขนาดของสถานศึกษา การได้รับงบประมาณที่จะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างคล่องตัว การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อที่จะได้รับเงินสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และค่าตอบแทนครู

3. การบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคล จากการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนาบุคลากร การสร้างขวัญกำลังใจ การพิจารณาความดีความชอบ การโยกย้าย การเลื่อนขั้นและแต่งตั้ง ยึดความเหมาะสมและประสิทธิภาพ การดำเนินงานทางวินัยและการให้ออกจากราชการแล้วแต่กรณี ยึดความถูกต้องเป็นจริง และยึดหลักธรรมาภิบาล การพัฒนาครูแบบมืออาชีพเพื่อนำความรู้มาพัฒนาการเรียนการสอน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้ง นวัตกรรมการบริหารจัดการ โดยรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายร่วมมือเพื่อช่วยเหลือทางวิชาการร่วมกัน

4. การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป จากการกำกับดูแล วางแผน พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมในการส่งเสริมและสนับสนุนทางการศึกษา การประสานงานและติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การบริหารจัดการเป็นไปตามบริบท ความพร้อมและความสามารถของสถานศึกษา

นัยสำคัญยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21

นัยสำคัญยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ผู้นำการศึกษา การสร้างขีดความสามารถทางการศึกษา การสร้างประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์ การสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา การมีส่วนร่วมบน พื้นฐานของความร่วมมือ การสร้างองค์ความรู้ การเป็นพลเมืองโลก การสร้างพลเมืองดิจิทัล ระบบเครือข่าย การเชื่อมต่อประสานกัน และการประเมินตามสภาพจริง

1. ผู้นำการศึกษาจากการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล วัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เป็นเลิศในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาอย่างเป็นระบบ กำหนดคุณค่าที่คาดหวังจากวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อความสำเร็จในอนาคต การเป็นผู้นำที่มีคุณค่าในการศึกษา และมีกระบวนการทัศน์ในการขับเคลื่อนวัฒนธรรมการเรียนรู้ การสร้างความสามารถและกระบวนการคิด สังคมแห่งปัญญา สังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมฐานความรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ครอบคลุมความสนใจ ความสามารถ ความแตกต่างส่วนบุคคล การจัดการศึกษาด้วยระบบการวางแผนการจัดการเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการจัดการความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ได้คุณภาพมาตรฐาน และการจัดการและการพัฒนาโดยมุ่งเน้นที่ประสิทธิภาพและการพัฒนาแก้ไขในวิธีการแบบบูรณาการมีส่วนร่วมสนับสนุนในการขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางเชิงบวกและคุณภาพ ทั้งนี้ ผู้นำการศึกษา เป็นกระบวนการในการจูงใจและปฏิสัมพันธ์ให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจระบบ และเป้าหมายขององค์กรเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินกิจกรรมได้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.1 การกำหนดแนวทางหลัก (Path finding) ของเป้าหมายและแนวความคิดที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้นำสร้างแผนงานแม่แบบ (Blueprint of Action) ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการก่อนจะลงมือปฏิบัติตามแผน นอกจากนั้น ไม่เพียงแต่ต้องรู้ถึงวิธีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเท่านั้น แต่ต้องได้รับการสนับสนุน มุ่งมั่นจากบุคลากรทุกภาคส่วนในการบรรลุถึงเป้าหมาย มีความสามารถนำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการสร้างพันธกิจ (Mission) วิสัยทัศน์ (Vision) และสื่อสารอย่างชัดเจนถึงความ

แตกต่างและผลประโยชน์ที่บุคลากรจะได้รับจากความสำเร็จในอนาคต อีกทั้ง สามารถทำให้บุคลากร
มีแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน

1.2 การสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ (Aligning) ในการทำให้องค์กรการศึกษา
ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน ในฐานะผู้นำต้องเปลี่ยนแปลงระบบการ
ทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายองค์กรที่ได้วางไว้

1.3 การมอบอำนาจ (Empowering) จะทำให้บรรยากาศในการทำงานมีความไว้วางใจ
ซึ่งกันและกัน การสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มเกิดประสิทธิผลและเกิดผลลัพธ์ใหม่ๆ ที่
สร้างสรรค์ ซึ่งมาจากการที่บุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็น และศักยภาพของตนได้อย่างอิสระ
โดยการสร้างสถานะที่จะกระตุ้นการสร้างเสริม และปลดปล่อยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถ
และศักยภาพที่มีอยู่ในบุคลากรทุกคน วิธีการนี้จะช่วยให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น

1.4 การสร้างตัวแบบ (Modeling) หัวใจของการเป็นผู้นำ คือ ต้องสร้างความน่าเชื่อถือ
กล่าวคือ ต้องเข้าใจถึงความสำคัญในคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้นำการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) บริหารคนได้และใช้คนเป็น (Empowering Workforce) ผู้นำการศึกษาต้อง
ฝึกฝนทักษะในการใช้คน รู้จักพัฒนาและอบรมให้บุคลากรในองค์กรได้มีความ
กล้าที่จะคิดและตัดสินใจ หมดยุคของการควบคุมและสั่งการ (Control &
Command)
- 2) บริหารการเงินและต้นทุนเก่ง (Managing capital & cost) ผู้นำการศึกษาต้อง
มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณ และใช้งบประมาณ
อย่างคุ้มค่า
- 3) บริหารความหลากหลายของบุคลากรในองค์กรได้ (Managing
Portfolio) ผู้นำการศึกษาต้องเก่งในการบริหารความหลากหลาย มีความรู้
หลายด้าน เลือกใช้กลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม
- 4) สร้างความผูกพันกับบุคลากรและผู้มีส่วนได้เสีย (Engaging Personnel &
Stakeholders) ผู้นำการศึกษาต้องสามารถสร้างความผูกพันเพื่อมัดใจผู้มีส่วน
ได้เสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม รู้จักสร้าง
สัมพันธ์ (Building Connection) และใช้สัมพันธ์ภาพเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์
(Managing Relationship)
- 5) บริหารการเปลี่ยนแปลงและความคล่องตัว (Managing Change &
Agility) ผู้นำต้องสามารถบริหารทีมงานและองค์กรให้มีความว่องไวปราด
เปรียว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีความสามารถในการ
ปรับตัวสูง
- 6) ทักษะพิเศษในการส่งเสริมการทำงาน (Power Skills) ผู้นำต้องมีทักษะพิเศษ
ที่จะ ช่วยส่งเสริมการทำงานให้ดีขึ้น อาทิ ความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีและดิจิทัล
(Technology & Digital Literacy) ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์และมี
ปฏิสัมพันธ์กับคน (Interpersonal Skills) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
และความสามารถในการสร้างนวัตกรรม (Innovation) เป็นต้น

1.5 การสร้างประสิทธิผลทางการศึกษาของผู้นำการศึกษา ที่เป็นผู้กระตุ้นและสร้างเสริมทั้งด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ ผลักดันให้บุคลากรครู มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น ยังต้องสามารถสร้างระบบการบริหารที่ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้ง ส่งเสริมให้นำระบบการประกันคุณภาพไปสู่วัฒนธรรมการทำงานขององค์กรของความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาที่ก่อเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน และตอบโจทย์ของการก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ของการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. การสร้างขีดความสามารถทางการศึกษา จากการเน้นความสามารถเฉพาะด้าน เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อสร้างความรู้ใหม่ การจัดการเรียนรู้เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาต่างๆ เข้าด้วยกัน การสร้างความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรม ทักษะทางวิชาชีพเพื่อเป็นรากฐานในการสร้างอนาคต การส่งเสริมและปลูกฝังการเรียนรู้ด้วยทักษะในศตวรรษที่ 21 การเพิ่มทักษะทางวิชาชีพในขณะที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานความรู้ของทักษะในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล สื่อนวัตกรรมคุณภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับการทำงานเป็นทีมและแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ และการปลูกฝังผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น และสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ที่หล่อหลอมลักษณะทางจิตทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. การสร้างประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์ จากการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์ การพัฒนาครูในด้านความสามารถ ความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีแบบบูรณาการเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้และการทำงาน การส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ที่มีความต้องการพิเศษให้บรรลุศักยภาพของตนเอง การสร้างระบบการจัดการการศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ในโลกแห่งความเป็นจริง การส่งเสริมรากฐานที่สำคัญในการสร้างความรู้ ปลูกฝังกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเองสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ กระตุ้นแรงจูงใจ มุ่งเน้นความเป็นปัจเจกบุคคล

4. การสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา จากการส่งเสริมบริการการศึกษาที่เป็นสากล คุณภาพ และความเท่าเทียม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างครอบคลุมและทั่วถึง การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คุณธรรม และจริยธรรม สร้างระบบสนับสนุนสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับผู้เรียน สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้น สร้างสรรค์ และประเมินตนเอง การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างสรรค์และพัฒนาการดำเนินงาน รวมทั้ง สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

5. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของความร่วมมือ จากการร่วมกันคิด ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ กำกับดูแลร่วมกัน ติดตามและประเมินผล การแบ่งปันความรับผิดชอบ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน เอื้อเพื่อแผ้วถางในการช่วยเหลือ ความรับผิดชอบที่รู้สึกร่วมกันในการทำงาน ความไว้วางใจและความร่วมมือ ผลประโยชน์ร่วมกัน ความร่วมมือและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาที่หลากหลาย การกำหนดแผนนโยบายและกลยุทธ์ผ่านการประสานงานระหว่างพันธมิตรเครือข่าย และการจัดการความรู้ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทิศนาคติไปสู่การมีส่วนร่วมเต็มสมบูรณ์

6. การสร้างองค์ความรู้การเป็นพลเมืองโลก จากการปฏิรูปหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเพื่อเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงด้านการสอนและการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนที่เป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 และการเปลี่ยนแปลงการวัดและประเมินที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนที่เป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

7. การสร้างพลเมืองดิจิทัล จากการอัปเดตการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนในการเป็นพลเมืองดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 การสร้างอัตลักษณ์ที่ดีทั้งในโลกออนไลน์และในโลกแห่งความเป็นจริง และการรับรู้และจัดการกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่างๆ อย่างชาญฉลาด

8. ระบบเครือข่าย จากการสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก ปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลและนำตนเอง กลุ่ม และองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การทำความเข้าใจและมองปัญหาในรูปแบบใหม่ที่สร้างสรรค์ การใช้ความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลลัพธ์ในทางปฏิบัติและการแก้ปัญหา และการใช้พลังสร้างสรรค์ของความร่วมมือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ

9. การเชื่อมต่อประสานกัน จากการมุ่งสู่นาคต วางแผนเชิงรุก เน้นภารกิจคุณภาพ การทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ความชื่นชมยินดีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แสดงถึงความเชื่อมโยงและความต่อเนื่อง และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า การตรวจสอบประสิทธิภาพ

10. การประเมินตามสภาพจริง จากการเน้นการใช้การประเมินที่แท้จริงเพื่อแจ้งการตัดสินใจตามสมควร การใช้วิธีการที่หลากหลาย และการประเมินและแหล่งข้อมูลในกระบวนการประเมินที่แท้จริง เพื่อสร้างแนวทางแก้ไขหรือวิธีการของปัญหาเฉพาะ

นัยสำคัญยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ในพลวัตศตวรรษที่ 21

นัยสำคัญยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ในพลวัตศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย องค์ความรู้แบบบูรณาการสำหรับศตวรรษที่ 21 ทักษะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาหลักสูตร การสร้างความตระหนักทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี คุณลักษณะของศตวรรษที่ 21 การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. องค์ความรู้แบบบูรณาการสำหรับศตวรรษที่ 21 จากการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุผลที่สำคัญและจำเป็นอย่างแท้จริง มุ่งให้นักเรียนสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง 3) การก้าวข้ามหัวเรื่องสู่การเรียนรู้เพื่อชีวิตในศตวรรษที่ 21 การสอนนักเรียนเป็นมนุษย์ที่เรียนรู้การใช้ทักษะการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 การออกแบบการจัดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการกระทำที่มีจุดกระตุ้นความปรารถนาที่จะเรียนรู้ การรวบรวมความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสนับสนุนหรือโต้แย้งสมมติฐานของคำตอบที่ค้นเคยจากประสบการณ์เก่าเพื่อสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่มาแทนที่ และการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานกิจกรรม

2. ทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะแบบ 6R 12C 3E

2.1 ทักษะแบบ 6R

- 1) ทักษะการอ่าน (Reading Skills) อ่านแล้วเข้าใจ สรุปความได้ รู้จักใช้ความคิด วิเคราะห์ วิจัยและแสดงความเห็นอย่างมีเหตุผล การอ่านส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในความรู้และความคิด มองโลกที่กว้างไกล เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นจะช่วยให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีความเฉลียวฉลาด สามารถประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองที่ดี
- 2) ทักษะการเขียน (Writing Skills) ความชัดเจนของการเขียนที่เลือกใช้คำมีความหมายเด่นชัด อ่านเข้าใจ ไม่คลุมเครือ ถูกต้องเหมาะสม กระชับรัดกุม สนใจ โดยการเขียนช่วยจัดระบบความคิด ทำให้มีสมาธิ และเข้าใจตนเองมากขึ้น เป็นการสื่อสารที่สำคัญ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการเรียนรู้
- 3) ทักษะการคิดเลขเป็น (Arithmetic's Skills) สิ่งที่ต้องการพัฒนาในการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่สรุปข้อเท็จจริงได้อย่างเที่ยงตรง โดยอาศัยชุดของข้อมูลมาประกอบ การสร้างข้อาคตเดา (สมมติฐาน) ค้นหาวิธีการ ศึกษาหาความรู้ เพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อสรุปและตรวจสอบความถูกต้อง และอธิบายเพื่อยืนยันการสรุป
- 4) ทักษะความสัมพันธ์ทางวิทยาศาสตร์ (Relation Science Skills) ความเข้าใจ และสามารถนำเอาแนวคิด หลักการ ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ สามารถใช้กระบวนการเพื่อแก้ปัญหา
- 5) ทักษะความสัมพันธ์ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Relation Technology and Innovation Skills) การทำงานโดยการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้นำไปสู่ผลในทางปฏิบัติและแก้ปัญหา ร่วมกับกระบวนการทางเทคโนโลยี
- 6) ทักษะความสัมพันธ์ทางคุณภาพ (Relation Quality Skills) การสร้างคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ การเป็นชุมชนการเรียนรู้แบบมีอาชีพ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการเรียนรู้

2.2 ทักษะแบบ 12C

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking Skills) ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราว หรือ เนื้อหาต่างๆว่ามีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุเป็นผลและเป็นอย่างนั้น อาศัยหลักการของอะไร จากการคิดให้ลึกและกว้าง (การคิดขั้นสูง) ในการจำแนกแแจกแจง และแยกแยะองค์ประกอบต่างๆของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเรื่องราว เหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น
- 2) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creativity Skills) ความคิด แนวทาง และทัศนคติใหม่ๆ รวมทั้งความเข้าใจและการมองปัญหาในรูปแบบใหม่ ภายใต้ความรู้สึกริ้วต่อปัญหา จะมีความสามารถในการจดจำปัญหาต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการเข้าถึงหรือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง สิ่งที่เป็นมโนทัศน์ ความคล่องในการคิด จากการผลิตแนวความคิดจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว แล้ว

เลือกแนวความคิดที่ดีที่สุดมาใช้แก้ปัญหา และสามารถปรับเปลี่ยนทิศทางการ
คิดได้เป็นอย่างดี ความคิดริเริ่ม ที่สามารถในการค้นหาแนวทางใหม่ๆ มาใช้ใน
การแก้ปัญหา และความยืดหยุ่นในการคิด ของความสามารถในการหาวิธีการ
หลายๆ วิธีมาแก้ไขปัญหา

- 3) ทักษะพลังสร้างสรรค์ (Creative Tension Skills) การใช้ความพยายามทำให้
สำเร็จจากช่องว่างระหว่างความจริงกับสิ่งที่คาดหวังที่อาจจะมีอุปสรรค ซึ่ง
สามารถเปลี่ยนอุปสรรคให้เป็นแหล่งของพลังสร้างสรรค์หรือที่เรียกว่าแรงดึงของ
ความคิดสร้างสรรค์ แรงดึงของความคิดสร้างสรรค์จะเป็นศูนย์กลางความรอบรู้
- 4) ทักษะการคิดเชิงรุก (Critical Proactively Skills) การทำงานที่มีเป้าหมาย สู่
อนาคต เน้นพันธกิจที่ดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว คุ่มค่าและมีคุณภาพ การรู้
วิธีการใช้ความรู้ที่เข้มข้นในการแก้ไขปัญหา
- 5) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) กระบวนการถ่ายทอด ข่าวสาร
และข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือ ความ
ต้องการจากผู้สื่อสารโดยผ่านสื่อต่างๆ ที่อาจเป็นการพูด การเขียน การใช้
สัญลักษณ์ การแสดงท่าทาง หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ไปยังผู้รับสาร
- 6) ทักษะการร่วมมือ (Collaboration Skills) การทำงานร่วมกับผู้อื่นในด้าน ต่างๆ
เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย จากการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยความเต็มใจเพื่อ
บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน
- 7) ทักษะการเกื้อกูลและแบ่งปัน (Collaborative Cultural Skills) ความ จริจใจที่
ไม่เห็นแก่เพียงตนเอง แต่เห็นอกเห็นใจ คุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร
และเอาใจใส่
- 8) ทักษะสมรรถนะ (Competency Skills) คุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่ง
จะเป็นตัวผลักดันให้สามารถสร้างผลการปฏิบัติงานในงานที่รับผิดชอบให้สูงกว่า
หรือเหนือกว่า เกณฑ์/เป้าหมายที่กำหนดไว้
- 9) ทักษะการเชื่อมโยง (Connecting Skills) กระบวนการแสดงความต่อเนื่อง
- 10) ทักษะการยึดมั่น (Composition Skills) ความมั่นคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง และ
สอดคล้องกับความต้องการ
- 11) ทักษะการกำกับและติดตาม (Controlling Skills) สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ ทราบ
ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- 12) ทักษะการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า (Cost Effectiveness Skills) การใช้ ทรัพยากร
ต่างๆให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าที่สุด

2.3 ทักษะแบบ 3E

- 1) ทักษะการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment Skills) การสร้างภาวะ ผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงที่ดี การปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุประสิทธิผลและ
นำพาตนเอง และ การจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ

- 2) ทักษะประสิทธิ ภาพและประสิทธิ ผล (Efficiency & Effectiveness Skills)
ความสามารถทำงานให้สำเร็จไม่ว่าจะเป็นการบรรลุความสำเร็จในรูปแบบของ
ภารกิจ เป้าหมาย หรือ วัตถุประสงค์
- 3) ทักษะการประเมินผล (Evaluation Skills) การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการ
วัดประเมินผล มาใช้ในการตัดสินใจ การวัดประเมินผลทั้งระหว่างการจัดการ
เรียนรู้ (Formative) หลังการจัดการเรียนรู้ (Summative) และยึดสภาพจริง
3. การพัฒนาหลักสูตร ที่มีโครงสร้างหลักสูตรมีความเข้มข้น การควบคุมคุณภาพอย่าง
เข้มงวด หลักสูตรแกนกลางควรเป็นเพียงกรอบสำหรับโรงเรียนและครูในการแก้ไขและปรับให้เข้ากับ
บริบทในการสอนของแต่ละคน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบคณะกรรมการและแบบองค์รวม และการ
เน้นสร้างเป็นหลักสูตรแห่งการคิด
4. การสร้างความตระหนัก จากการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการกำหนดประเด็น
สำคัญเพื่อสร้างสังคมโลก การขับเคลื่อนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่
แตกต่างกัน สร้างความเข้าใจของมนุษย์ร่วมกันในด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม และการใช้ภาษาต่าง
วัฒนธรรมกันอย่างราบรื่น
5. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ของการจัดการเรียนรู้และสร้างความคิดสร้างสรรค์โดย
ใช้เทคนิคหลากหลายมุมมอง การสร้างมุมมองใหม่ๆ ที่เปิดรับความคิดเห็นร่วมกัน การสร้างความ
เข้าใจ การปรับปรุงและการวิเคราะห์ การประเมินมุมมองที่ต้องการพัฒนาความเข้าใจในการคิดเชิง
สร้างสรรค์ การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเอง ดำเนินการและสื่อสารมุมมอง
ใหม่ ๆ กับผู้อื่นเสมอโดยเปิดกว้างและตอบสนองต่อมุมมองใหม่ ๆ และปลูกฝังความคิดเห็นและ
ประเมินงานของกลุ่มเพื่อปรับปรุงงานในรูปแบบใหม่ การมองว่าความล้มเหลวเป็นโอกาสในการ
เรียนรู้ และประยุกต์ใช้การเรียนรู้กับนวัตกรรมด้วยการนำความคิดสร้างสรรค์ไปปฏิบัติจริงเพื่อให้
ได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม
6. ทักษะชีวิตและอาชีพ จากการจัดการเรียนรู้ที่จะปรับตัวได้ดีในสภาวะที่เปลี่ยนแปลง
การใช้ชีวิตอย่างชาญฉลาดมากขึ้นในโลกศตวรรษที่ 21 การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ตอบสนองต่อไลฟ์
สไตล์ตามบริบทสภาพแวดล้อมนำไปสู่การเผยแพร่เทคนิคและวิธีการต่างๆ และการพัฒนาทักษะ
เชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบการในอาชีพต่างๆ
7. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี
 - 7.1 การรู้สารสนเทศ ในความรู้ความสามารถและทักษะของบุคคลในการเข้าถึง
สารสนเทศ ประเมินสารสนเทศที่ค้นมาได้ และ ใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพทุกรูปแบบ และ
จะต้องมีทักษะในด้านต่างๆ อาทิเช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการใช้
ภาษา เป็นต้น
 - 7.2 การรู้เท่าทันสื่อ จากความสามารถในการใช้สื่ออย่างรู้ตัวและ ใช้สื่ออย่าง
ตื่นตัว สามารถตีความ วิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 7.3 การสื่อสารและเทคโนโลยี (ICT) คือ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วงที่เกี่ยวข้อง และ
ซอฟต์แวร์มาทำงานประมวลผลบันทึก จัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้น และนำเสนอ
สารสนเทศ และยังรวมถึงการใช้เครือข่ายในการสื่อสารเพื่อรับส่งสารสนเทศ โดยไอซีทีแบบใหม่

มุ่งเน้นไปที่คอมพิวเตอร์ การสื่อสารผ่านดาวเทียม เครือข่ายแบบมีสายและไร้สาย อินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการใช้อุปกรณ์ การประยุกต์ใช้งานหรือการบริการ

8. คุณลักษณะของศตวรรษที่ 21 ในคุณสมบัติการทำงานรวมถึงการปรับตัวและความเป็นผู้นำ คุณลักษณะการเรียนรู้ ได้แก่ การชี้แนะตนเอง และการเฝ้าสังเกตการเรียนรู้ด้วยตนเอง คุณสมบัติทางศีลธรรม รวมถึง การเคารพผู้อื่น ความซื่อสัตย์สุจริต และความเป็นพลเมืองของชาติและสังคมโลก

9. การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของการสร้างสมดุลในการประเมินเชิงคุณภาพ โดยเน้นถึงประโยชน์ของผลตอบรับจากการกระทำของนักเรียนเพื่อการปรับปรุง การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทดสอบ การวัด และการประเมิน การติดตาม วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพของนักเรียนรายบุคคลและกลุ่ม รวมทั้ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจน ความสามารถและความถนัดทางวิชาชีพของนักเรียน

10. การเรียนรู้ตลอดชีวิต ในการจัดแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานความยืดหยุ่น และการเรียนรู้ผ่านกระบวนการที่สำคัญของการเรียนรู้คำถาม ค้นหาการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างการเรียนรู้ การสื่อสารการเรียนรู้ และการเรียนรู้การบริการของการประยุกต์ใช้และขยายความรู้สู่สังคม

นัยสำคัญนโยบายในกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาที่จะสามารถผลักดันแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติอย่างมีศักยภาพ

นัยสำคัญของนโยบายในกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาที่จะสามารถผลักดันแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติอย่างมีศักยภาพ ในด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษา ด้านเป้าประสงค์หลักของการจัดการศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21 ด้านทิศทางของการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญในพลวัตศตวรรษที่ 21 ด้านกลยุทธ์การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย ด้านกลยุทธ์การบริหารจัดการแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง และด้านกลยุทธ์การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

1. ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษา ประกอบด้วย

1.1 การสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ เน้นการสร้างพื้นฐานที่มั่นคง บูรณาการเพื่อรองรับการศึกษาและการเรียนรู้ ตอบสนองต่อสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ให้มีความสำคัญกับเรื่องความมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความเท่าเทียม และเน้นการสร้างสมดุล ในกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้างการวางแผน และการดำเนินตามแผน รวมทั้ง การสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกฝ่าย เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากการปรับพื้นฐานวิธีการคิด และวิธีการปฏิบัติ การสร้างระบบโครงสร้างและ ระบบงานต่างๆ ให้พร้อมต่อการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ การกำหนดรูปแบบของการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและส่วนรวม กำหนดมาตรการในการถ่ายทอดองค์ ความรู้และทักษะ เข้าสู่การปฏิบัติงานตามหน้าที่ ที่รับผิดชอบ พัฒนาและส่งเสริมระบบการทำงานเป็นทีม อย่างเป็นระบบ

1.2 สร้างพลเมืองคุณภาพ คนที่สมบูรณ์ทุกด้าน ช่วยให้พบความสามารถพิเศษ รั้รู้ ศักยภาพ และมีความกระหายใคร่เรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกรอบทิศทางของการพัฒนาผู้เรียน และมุ่งให้ สถานศึกษา หรือ โรงเรียนได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้และสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะต่างๆ คือ ท้นต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน รู้ในประเด็นขัดแย้งทางสังคม มีมุมมองเชิงวิพากษ์ต่อสังคม ได้รับการสอน แบบข้ามสาขาวิชา (cross-disciplinary) รู้ในประเด็นที่เป็นสากล รู้แนวคิดของการมีส่วนร่วมในภาพ กว้าง มีมุมมองเรื่องชีวิต รู้หลักการ แนวคิด ความเชื่อ สิทธิมนุษยชน มีมุมมองในภาพรวมเชิงระบบ ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนที่ต่างไปจากแบบดั้งเดิม และเรียนรู้ในแนวคิดที่กว้างและมีความรอบรู้

1.3 รูปแบบการบริหารจัดการ สร้างสมดุลระหว่างการรวมศูนย์และการกระจายอำนาจ เน้นการบริหารการศึกษาด้วยท้องถิ่นมากขึ้น โดยส่วนกลางเป็นผู้วางเป้าหมาย และแนวทางสำหรับ การศึกษาของประเทศ และให้อิสระกับสถานศึกษาในการวางหลักสูตรและการเรียนการสอนได้อย่าง ยืดหยุ่น เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

1.4 ภาวะผู้นำในการสร้างกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพล และอำนาจหน้าที่ในการ บริหารงานอย่างมีศิลปะ ทั้งการชี้แนะ สั่งการและอำนวยความสะดวกเพื่อโน้มน้าวจิตใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันในการถ่ายทอด แนวคิดไปสู่การปฏิบัติ

1.5 วัฒนธรรมองค์กรของการสร้างแบบแผน ค่านิยม ความเชื่อและพฤติกรรมในการ ปฏิบัติงานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ การสร้างความรู้สึกละแคะเจตคติอันดีของบุคลากรที่มีต่อองค์กร และการสร้างความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาที่ก่อเกิดประโยชน์ เน้นผลลัพธ์ที่ผู้เรียน

1.6 การจัดการเรียนการสอน ยึดหลักการดูแลแบบครบวงจรและเท่าเทียม เปิดโอกาส ให้ครูเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนของตนได้อย่างอิสระ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถตนเอง แรงใจ (Passion) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างสภาพแวดล้อมที่ท้าทายและสนุกสนาน ผสมผสาน การเรียนในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสมดุล

1.7 ครูเป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้ จุดเน้นคือการสร้างครูคุณภาพสูง คุณภาพเป็น เลิศ การคัดเลือกครูเข้มข้น วิชาชีพครูเป็นอาชีพที่คนปรารถนาและเป็นที่ยกย่องโดยการบ่มเพาะ ทักษะอาชีพครู มีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาตนเองของครูจากการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การวางระบบพัฒนาครูอย่างครบวงจร ปรับอัตราเงินเดือนให้สูงเท่าวิชาชีพชั้นสูง ยกระดับมาตรฐานในเส้นทางอาชีพครูให้มีความก้าวหน้า

1.8 หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรมีความเข้มข้น มีมาตรฐาน แต่ให้โครงสร้างหลักสูตร เป็นเพียงกรอบเท่านั้น โรงเรียนและครูมีอิสระกำหนดวิธีการสอน การเรียนรู้เต็มที่ การจัดหลักสูตร เน้นการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นองค์รวม (Broad-Based and Holistic Learning) การ ออกแบบหลักสูตรและวัดผล เน้นความสอดคล้องกับหลักสูตรการคิด

1.9 การประเมิน ไม่มีระบบประเมินด้วยข้อสอบกลาง (National Test) หรือ มีสอบ วัดผลมาตรฐานน้อยครั้ง หรือ ครั้งเดียวเมื่อจบมัธยมศึกษาตอนปลาย จุดเน้นคือ เน้นการประเมิน พัฒนาการเรียนรู้ (Formative assessment) เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ และให้การ ประเมินในห้องเรียนเป็นการสังเกตพัฒนาการ และสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เทคโนโลยี

สารสนเทศ ICT เป็นปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นศูนย์กลางเน้นที่เนื้อหาสาระ (Content) นำมาใช้อย่างบูรณาการอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย

2. ด้านเป้าประสงค์หลักของการจัดการศึกษาในพลวัตศตวรรษที่ 21 โดยเป้าประสงค์หลักของการศึกษาในระดับมหภาค ที่เป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา คือ “ผลลัพธ์ของระบบการศึกษา” ประกอบไปด้วย 5 เป้าประสงค์หลัก คือ (1) การเข้าถึง(Access) (2) ความเท่าเทียม (Equity) (3) คุณภาพ(Quality) (4) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และ (5) ตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ทั้งนี้ เป้าหมายของการศึกษาในอนาคตคือ เรื่องคุณภาพการศึกษา รวมไปถึงการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง

2.1 ระดับมหภาค จากการยกระดับการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับการวางแผนกำลังคน ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและหนุนเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างเป็นองค์รวมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นำประเทศก้าวพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle-Income Trap) ขณะเดียวกันก็เป็นการพัฒนาอย่างสมดุล คนและสังคมอยู่อย่างมีความสุข และมีการกินดีอยู่ดี (Well-being) การสร้างสังคมแห่งปัญญา (Wisdom-based Society) และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning Supportive Environment) ด้วยการเปลี่ยนแปลงตามกระบวนทัศน์ใหม่ (Paradigm Shift) ปฏิรูปสังคมขับเคลื่อนให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 ระดับปัจเจก จากการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ จิตที่พร้อม ความแข็งแกร่งในสมรรถนะหลักสอดคล้องศักยภาพการเรียนรู้ของทุกคน โดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องช่วยบ่มเพาะคนไทยให้เป็นคนไทยที่มีศักยภาพ กล่อมเกลาให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุข ช่วยนำประเทศไปสู่ระดับการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน มิใช่การมุ่งเน้นเพียงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ หรือการสอบเพื่อคะแนนอย่างเดียวอีกต่อไป

3. ด้านทิศทางของการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญในพลวัตศตวรรษที่ 21 โดยแนวโน้มสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการศึกษา ทั้งในด้านคุณภาพการศึกษา การเข้าถึงและเท่าเทียม ประสิทธิภาพ และการปรับตัวเข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ในพลวัตศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การก้าวเข้าสู่กระแสใหม่ของการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) การใช้และต่อยอดองค์ความรู้ การให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การวางแผนการพัฒนากำลังคนที่เหมาะสม และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

3.1 กำหนดยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมให้พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21ของผู้เรียน จากการยกระดับการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะศตวรรษที่ 21 การพัฒนากำลังคน และสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และหนุนเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์ อย่างครอบคลุม การเพิ่มความสามารถ สมรรถนะ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การสร้างเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จากการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ใหม่ ปรับเปลี่ยนการขับเคลื่อนให้เกิดวัฒนธรรมของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต สร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีจิตที่พร้อม มีความแข็งแกร่งในศักยภาพของการจัดการศึกษาก้าวทันการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

สร้างเสริมและบ่มเพาะให้เป็นผู้เรียนมีศักยภาพ ประสิทธิภาพ มุ่งเน้นและกล่อมเกลาให้มีคุณธรรม และจริยธรรมนำพาไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สร้างความสามารถในการแข่งขันผ่านนวัตกรรมและ ความคิดเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานความรู้ การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อที่จะสามารถบรรลุศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง และมุ่งเน้นการ พัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะทางเทคโนโลยี ทักษะการอาชีพแห่งอนาคต การพัฒนาด้านวิชาแกน หลักที่เป็นพื้นฐานต่อการศึกษาในระดับสูงขึ้น

3.2 กำหนดยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมให้ประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างภาคภูมิ ของ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ในทุกมิติ ให้ผู้เรียนสามารถค้นพบ ศักยภาพของตนเองและใช้ศักยภาพ ได้อย่างเต็มที่ สร้างระบบการศึกษาที่สามารถเอื้อให้เกิดการ เรียนรู้แบบรู้จริง สร้างระบบความรับผิดชอบ และการปรับเปลี่ยนระบบสนับสนุน คำนึงถึงความ จำเป็น และวางระบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อ การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล การควบคุมมาตรฐานและคุณภาพ โดยการปรับเปลี่ยนให้แบ่งตามหน้าที่ ส่งเสริมแรงจูงใจ ให้ ความสำคัญกับความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน ให้มีทางเลือกที่หลากหลายในการเรียนรู้ และสร้างครูคุณภาพสูง จากการพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะของครูอย่างครบวงจร และฝึกอบรมเพื่อ เสริมสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้

4. ด้านกลยุทธ์การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย จากการบริหารจัดการใน ลักษณะเป็นเจ้าของร่วมกันของกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) จากการมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้ การจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ มาตรฐานและการประกันคุณภาพ การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปรับปรุงพัฒนาและการถอดบทเรียนจากการเรียนรู้

4.1 การร่วมระดมความคิด โดยการร่วมกันค้นหาสาเหตุปัจจัย ลำดับความสำคัญของ ปัญหา วิธีการแก้ปัญหาและสร้างเสริมองค์ความรู้ การกำหนดกิจกรรมการจัดการศึกษาและการ เรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางพัฒนาทางการศึกษา

4.2 การร่วมกันวางแผน จากการร่วมกำหนดความต้องการสร้างฐานข้อมูลและองค์ ความรู้และต้องการจัดการเรียนรู้ ร่วมวางแผน วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการตามกิจกรรม และสรุป เกี่ยวกับแนวทางดำเนินการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

4.3 การร่วมลงมือทำ จากการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อจะกระตุ้นให้นักเรียน เห็นคุณค่าในการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ร่วมกันคิด แผนงาน โดยยึดเป้าหมายและความต้องการหลัก แนวทางในการทำงาน รวมถึง บทบาทและหน้าที่ อย่างชัดเจน

4.4 การร่วมติดตามประเมินผลปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายสำคัญ

4.5 การรับประโยชน์ร่วมกันในผลประโยชน์จากกระบวนการพัฒนาทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางการศึกษา เกิดกลุ่มในการร่วมทำงานและพัฒนาอย่างเข้มแข็ง

5. ด้านกลยุทธ์การบริหารจัดการแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง จากการบริหารจัดการแบบยึด พื้นที่เป็นตัวตั้งหรือใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area- based management) โดยไม่คำนึงถึงสังกัด แต่เป็นการ

รวมตัวกันบริหารจัดการกันทางวิชาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เน้นผู้เรียน หรือพลเมือง
ของสถานศึกษาในพื้นที่เดียวกันหรือที่ใกล้เคียงกัน เป็นสำคัญ

5.1 การบริหารจัดการแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้งที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ในนโยบาย พันธกิจ
วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเป้าหมายที่รูปธรรม โดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ ไม่เน้นกิจกรรมหรือการ
ทำงานตามระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมาย และเป็นเป้าหมายที่มีรากฐานมาจากพันธกิจ
ขององค์กร โดยมีตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ เพื่อให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ การตัดสินใจใน
การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานหรือโครงการต่าง ๆ จะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก
บุคลากรทางการศึกษาทุกส่วนฝ่าย รู้ว่างานที่องค์กรคาดหวังคืออะไร เพื่อให้เกิดผลอย่างไร ผลที่
เกิดขึ้นจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายของโครงการและองค์กรอย่างไร มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ
การบริหารงาน บริหารคน เพื่อให้สามารถทำงานได้บรรลุผลได้อย่างเหมาะสม มีระบบสนับสนุนการ
ทำงาน ในเรื่องระเบียบการทำงาน สถานที่ อุปกรณ์ในการทำงาน มีวัฒนธรรมและอุดมการณ์ร่วมกัน
ในการทำงานที่สร้างสรรค์เป็นองค์กรที่มุ่งมั่นจะทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การ
สร้างขวัญและกำลังใจ

5.2 การบริหารจัดการศึกษาโดยยึดพื้นที่เป็นฐานจากการทบทวนและศึกษาศักยภาพ
ปัญหาและความต้องการการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายนั้นให้รอบด้าน มีการนำแผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนามาทบทวนและ ศึกษาวิจัย เพื่อค้นหาประเด็นสำคัญเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ ศึกษาและ
ค้นหาสาเหตุของการจัดการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ มีการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน
และชุมชน เพื่อให้เข้าใจ่องแท้ในปัญหาและทิศทางของการจัดการศึกษา ก่อนนำไปสู่การกำหนด
หลักสูตรทางการศึกษา หรือหลักสูตรเสริม

5.3 สถานศึกษาจะต้องเป็นฝ่ายริเริ่มแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เพื่อให้มีการ
จัดหลักสูตรการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่สามารถตอบสนอง สอดคล้องกับศักยภาพและ
ความต้องการของพื้นที่ สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน แสวงหาความ
ร่วมมือกับผู้นำและองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อรวมพลังทางปัญญา รวมพลังทางการจัดการและ
ทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.4 สถานศึกษาจะต้องประสานการทำงาน และหลักสูตรการศึกษากับเขตพื้นที่
การศึกษา หรือหน่วยงานส่วนกลาง ให้เกิดความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการนำ
หลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา

5.5 การกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยัง
สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาและจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละ
แห่งทำหน้าที่กำกับส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาของตนเองใน 4 ด้าน คือ ด้าน
วิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

5.6 การบริหารจัดการสถานศึกษา มุ่งให้การบริหารโรงเรียน การเรียนการสอน มี
ประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน เพราะในการบริหารโรงเรียนด้วยวิธีการหรือวิธีคิดแบบเดิม
นั้นโรงเรียนจะถูกควบคุมโดยหน่วยงานหรือตัวแทนของส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ นโยบายและแนว
ทางการดำเนินงานของโรงเรียนมักจะถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง การบริหารมักจะไม่ตอบสนอง
หรือไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน สมาชิกที่อยู่โรงเรียนและชุมชนที่ตั้งของ

โรงเรียนจะไม่มีอำนาจ ไม่ได้มีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดทิศทางการบริหารและจัดการโรงเรียนในฐานะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake-holder) กับโรงเรียนโดยตรง

5.7 การเน้นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน เป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังโรงเรียนโดยตรง เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation) เป็นหลักสำคัญ มีความเชื่อว่า โรงเรียนบริหารจัดการตนเองได้ ให้โรงเรียนมีอำนาจและความรับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยตนเอง และมีความเชื่อว่าโรงเรียนมิใช่เพียงเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายหรือตามแผนงานที่หน่วยเหนือกำหนดเท่านั้น แต่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สามารถวิเคราะห์ปัญหาสามารถกำหนดนโยบายวางแผนบริหาร จัดการด้วยตนเอง

5.8 การลดอำนาจสั่งการจากระดับบนมาให้สภาโรงเรียนหรือคณะกรรมการโรงเรียน และถ่ายโอนอำนาจการบริหารจัดการจากเขตศึกษามาสู่โรงเรียนโดยตรงทำให้การบริหารโรงเรียนเป็นการตัดสินใจที่ฐานปฏิบัติ (Site-based Decision-Making) โรงเรียนจะมีอำนาจมากขึ้น ในการตัดสินใจและต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อการวางแผนพัฒนาโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การจัดการการเงินและการงบประมาณ จะต้องมีการให้อำนาจ (Empower) โรงเรียน ในการบริหารจัดการตนเองโดยระบบการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง

5.9 หลักปฏิบัติที่สำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังสถานศึกษาหรือโรงเรียนโดยตรง ให้โรงเรียนมีอำนาจและต้องรับผิดชอบ การบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมที่นิยมใช้กันมาก คือ การบริหารโดยคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนโดยทั่วไปประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน โดยร่วมกันมีบทบาทในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนโดยตรงมากที่สุด

5.10 การประยุกต์ใช้หลักการ วิธีการ และกลยุทธ์ ในการทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น การกระจายอำนาจการบริหารจัดการ เพิ่มอำนาจการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติไปยังหน่วยปฏิบัติ ทำให้องค์การหรือหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความพึงพอใจ แก่ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องได้มากยิ่งขึ้น

5.11 การเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรและแบบแผนการทำงานของโรงเรียนให้เป็นผู้รู้จักคิดริเริ่มด้วยตนเอง คิดช่วยตนเอง สร้างตนเองให้เข้มแข็ง บริหารโดยการริเริ่มด้วยตนเองและรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง

5.12 รูปแบบและแนวปฏิบัติในเงื่อนไขความสำเร็จ เช่น ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้องมีความอย่างแท้จริงในการบริหารงบประมาณ บุคลากร และหลักสูตรการใช้อำนาจหน้าที่เน้นอยู่ที่การใช้เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้เป็นหลักสำคัญ ได้แก่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาและให้มีการกำหนดมาตรฐานงานของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน การสรรหาและการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาต้องให้ได้ คนที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละ และเป็นตัวแทนของกลุ่ม

ต่าง ๆ อย่างแท้จริง ต้องจัดการฝึกอบรม/สัมมนาผู้บริหารคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ความ
เข้าใจ พัฒนาทักษะและสมรรถนะทางวิชาชีพ

6. ด้านกลยุทธ์การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

6.1 การเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community: SLC)
มีหลักการสำคัญ ได้แก่

- 1) วิสัยทัศน์ สำหรับผู้เรียน คือโรงเรียนที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมี
คุณภาพ และสำหรับครู โรงเรียนคือ ที่ที่ครูได้เรียนรู้จากชั้นเรียนของตนเองและ
เพื่อนครูด้วยกัน จนเป็นผู้เชี่ยวชาญในงานการศึกษา สำหรับผู้ปกครองและคนใน
ชุมชนท้องถิ่น คือ การมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัด
การศึกษา
- 2) ปรัชญา (1) ปรัชญาว่าด้วยความเป็นสาธารณะ (Public Philosophy) ห้องเรียน
และโรงเรียนคือพื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของทุกคน ไม่มีใครเป็น
เจ้าของเพียงลำพัง การเรียนรู้เป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกัน และเปิดกว้างในการมี
ส่วนรวม (2) ปรัชญาว่าด้วยประชาธิปไตย (Democracy Philosophy) การใช้
ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเคารพ เข้าใจ รับฟังเสียงจากทุกคน และต้องได้รับการ
ยอมรับ เพื่อให้ระบอบประชาธิปไตยในโรงเรียนและห้องเรียนเกิดขึ้นได้
ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครู ครูกับครู ที่มีความสัมพันธ์ในการรับฟังซึ่ง
กันและกัน (Listening Relationship) และ (3) ปรัชญาว่าด้วยความเป็นเลิศ
(Excellence Philosophy) ซึ่งความเป็นเลิศ ไม่ได้หมายถึงความยอดเยี่ยมจาก
การเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ผู้เรียนทุกคนมีความแตกต่าง และมีสิทธิที่จะ
พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง ความเป็นเลิศจึงไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่
ต้องมีการมองให้ไกลเพื่อพัฒนาศักยภาพแห่งการเรียนรู้ให้ยอดเยี่ยมที่สุดของทั้ง
ครูผู้สอนและผู้เรียน
- 3) ระบบกิจกรรม มีโครงสร้างสำคัญ ได้แก่ (1) การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมพลังใน
ห้องเรียน (Collaborative Learning) คือ แก่นของการเรียนรู้ เกิดขึ้นจากการ
ร่วมมือและการสื่อสารแบบพูดจาปฏิสัมพันธ์ ช่วยกระตุ้นและบังคับให้ผู้เรียนเกิด
การเรียนรู้ ช่วยฟื้นฟูความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนช้าได้ สำหรับ
ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนที่สูงอยู่แล้วยิ่งสูงเพิ่มขึ้น โดยมีการ
ออกแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมพลังในห้องเรียน ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนได้
เรียนรู้ซึ่งกันและกันแบบกลุ่มในการสร้างการเรียนรู้แบบก้าวกระโดด
ผ่าน Sharing Task และ Jumping Task (2) การสร้างความเป็นเพื่อนร่วมงาน
(Collegiality) และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning
Community) การสร้างโรงเรียนที่ทำให้ครูเติบโตขึ้นได้ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่ง
การเติบโตของครู คือ การเติบโตในฐานะช่างฝีมือ (Craftsmanship) คือ การ
ได้รับเทคนิค และสไตล์ ผ่านการลอกเลียนแบบ และการเติบโตในฐานะ
ผู้เชี่ยวชาญ (Professional Development) คือ การบูรณาการทฤษฎีกับการ

ปฏิบัติจริง ผ่านกรณีศึกษาในการวิจัยในชั้นเรียน หรือ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ จะสนับสนุนงานวิจัยของครูแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น และ (3) การเข้าร่วมเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปของผู้ปกครองและคนในชุมชนท้องถิ่น เจือนโซที่จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน

6.2 การสร้างวิธีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง คือ การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกระดับ ร่วมจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแห่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ โดยศึกษาวิจัย สำรวจจัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ระดมทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก

6.3 หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นเชิงสหวิทยาการของการสร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหาและสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้นและวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) เพื่อสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิดวิเคราะห์ บูรณาการแหล่งเรียนรู้ จากชุมชนมาใช้

6.4 การพัฒนาวิชาชีพจากการสร้างบุคลากรการศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และสร้างให้มีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย สร้างให้บุคลากรเป็นผู้มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ และทักษะด้านอื่นๆที่สำคัญต่อวิชาชีพ เป็นยุคแห่งการสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ สร้างให้บุคลากรเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ช่วยให้ผู้บุคลากรได้เกิดการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นเพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการศึกษา และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้ สนับสนุนให้เกิดการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ สร้างให้เกิดตัวแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน